ततः स सर्व्वसेनायां जनः कृष्णधनञ्जयौ। गर्हयामास तञ्चापि प्रशशंस पुरुषर्षभं।
निन्द्यमानौ तथा कृष्णौ नोचतुः किञ्चिदप्रियं। तथा प्रशस्यमानञ्च नाहृद्यद्यूपकेतनः।
तांस्तथावादिनो राजन् पुत्त्रांस्तव धनञ्जयः। अमृष्यमाणो मनसा तेषां तस्य च भाषितं।
असंक्रुद्धमना वाचः स्मारयन्निव भारत। उवाच पाण्डुतनयः साक्षेपमिव फाल्गुनः। ५९९०
मम सर्व्वेऽपि राजानो जानन्त्येव महाव्रतं। न शक्यो मामको हन्तुं यो मे स्याद्बाणगोचरे।
यूपकेतोः समीक्ष्यैतन्न मामर्हसि गर्हितुं। न हि धर्म्ममविज्ञाय युक्तं गर्हयितुं परं।
आत्तशस्त्रस्य हि रणे वृष्णिवीरं जिघांसतः। यदहं बाहुमच्छेत्स्यन्न स धर्म्मो विगर्हितः
न्यस्तशस्त्रस्य बालस्य विरथस्य विवर्म्मणः। अभिमन्योर्वधं तात धार्म्मिकः कोऽनुपूजयेत्।
एवमुक्तः स पार्थेन शिरसा भूमिमस्पृशत्। पाणिना चैव सव्येन प्राहिणोदस्य दक्षिणं। ५९९५
एतत् पार्थस्यानुवचस्ततः श्रुत्वा महाद्युतिः। यूपकेतुर्म्महाराज तूष्णीमासीदवाङ्मुखः।
॥ अर्ज्जुन उवाच॥ या प्रीतिर्धर्म्मराजे मे भीमे च बलिनां वरे। नकुले सहदेवे च सा मे त्वयि शलायज।
मया त्वं समनुज्ञातः कृष्णेन च महात्मना। गच्छ पुण्यकृतांल्लोकान् शिबिरौशीनरो यथा।
॥ वासुदेव उवाच॥ ये लोका मम विमलाः सकृद्विभान्ति ब्रह्मादैः सुरवृषभैरपीड्यमाणाः।
तान् क्षिप्रं व्रज सततग्निहोत्रयाजिन्मत्तुल्यो भव गरुडोत्तमाङ्गयानः। ६०००
॥ सञ्जय उवाच॥ उत्थितः स तु शैनेयो विमुक्तः सौमदत्तिना। खड्गमादाय चिच्छिदुः शिरस्तस्य महात्मनः।
निहतं पाण्डुपुत्त्रेण प्रमत्तं भूरिदक्षिणं। दृष्ट्वेष सात्यकिर्हन्तुं शलायजमकल्मषं।
निकृत्तभुजमासीनं छिन्नहस्तमिव द्विपं। क्रोशता सर्व्वसैन्येन निन्द्यमानः सुदुर्म्मनाः।
वार्य्यमाणः स कृष्णेन पार्थेन च महात्मना। भीमेन चक्ररक्षाभ्यामश्वत्थाम्ना कृपेण च।
कर्णेन वृषसेनेन सैन्धवेन तथैव च। विक्रोशताञ्च सैन्यानामवधीत्तं यतव्रतं। ६००५
प्रायोपविष्टाय रणे पार्थेन च्छिन्नबाहवे। सात्यकिः कौरवेयाय खड्गेनापाहरच्छिरः।
नाभ्यनन्दन्त सैन्यानि सात्यकिन्तेन कर्म्मणा। अर्ज्जुनेन हतं पूर्व्वं यज्जघान कुरूद्वहं।
सहस्राक्षसमं तत्र सिद्धचारणमानवाः। भूरिश्रवसमालोक्य युद्धे प्रायगतं हतं।
अपूजयन्त तं देवा विस्मितास्तस्य कर्म्मभिः। पञ्चवादांश्च सुबहून् प्रावदंस्तव सैनिकाः।
न वार्ष्णेयस्यापराधो भवितव्यं हि तत्तथा। तस्मान्मन्युर्न वः कार्य्यः क्रोधो दुःखतरो नृणां। ६०१०
हन्तव्यश्चैष वीरेण नात्र कार्य्या विचारणा। विहितो ह्यस्य धात्रैव मृत्युः सात्यकिराहवे।
॥ सात्यकिरुवाच॥ न हन्तव्यो न हन्तव्य इति यन्मां प्रभाषत। धर्म्मवादैरधर्म्मिष्ठा धर्म्मकञ्चुकमास्थिताः।
यदा बालः सुभद्रायाः सुतः शस्त्रविनाकृतः। युष्माभिर्निहतो युद्धे तदा धर्म्मः क्व वो गतः।
मया त्वेतत् प्रतिज्ञातं चेपे कस्मिंश्चिदेव हि। यो मां निक्षिप्य संग्रामे जीवन् हन्यात् पदा रुषा।
स मे वध्यो भवेच्चक्रुर्यद्यपि स्यान्मुनिव्रतः। चेष्टमानं प्रतीघाते सभुजं मां सचक्षुषः। ६०१५
मन्यध्वं मृतमित्येवमेतद्वो बुद्धिलाघवं। युक्तो ह्यस्य प्रतीघातः कृतो मे कुरुपुङ्गवाः।